

Paal André Grinderud

Forfatter og grunnlegger av Wandasenteret

Adventskalenderen

Det er så stille. Sakte går jeg ned trappen mot mitt lille kjøkken med dusj i den ene enden. Linsene mine skulle være nøytralisert nå, selv om det bare var tre timer siden jeg tok dem ut. Sammenbitt står jeg foran mitt lille speil, som henger som en adventskalender der på veggen. Det har kun en stor, blank og skinnende luke: «Hvem er jeg egentlig? Hva skal jeg si i dag? Hva kan jeg spørre om? Lille speil på veggen der, se min sårhet, se min lengsel etter å vite at jeg er frisk i hjertet mitt.» Jeg rister på det smale glasset hvor linsene ligger. Det er som om de lengter etter å få ta plass på øynene. De ønsker at jeg skal se tydelig.

Rikshospitalet, Nukleærmedisinsk avdeling, klokken 0800. Det var noe ved hjertet mitt som skulle sjekkes. Mitt sårbare hjerte, som hadde tålt mye, gledet seg over forelskelsens rus, som hadde sett så mange vakre solnedganger, som hadde hatt fortidligfødte kattunger sovende så nær seg.

Mitt hjerte.

Jeg hadde en og en halv times kjøring til det store sykehuset. Der var alle de som med sin kunnskap kunne fortelle meg om jeg var frisk eller ikke. Jeg skulle være eplekjekk. Ingen skulle få se den vesle løvetannen som kjempet seg opp blant trailere og store biler, på en vei som ikke var beregnet for blomster. Jeg holdt så hardt i rattet at jeg kanskje aldri ville kunne slippe det igjen. Knokene var hvite.

Jeg hadde en dør inni meg som jeg aldri hadde fått lukket. Den slamret og slamret. Ofte kunne jeg våkne om natten med en følelse av at jeg hadde brukt alle kreftene på å lukke verdens tyngste dør. Bak denne døren var min far, min mor og min bror. Alle hadde hatt hjerteproblemer. Min bror er fortsatt her på jorden, mens far og mor er for lenge siden blitt hentet av en engel.

Jeg bet tennene enda mer sammen. Så i speilet at angsten for lengst hadde tatt bort smilet, og tenkte på det året mor døde. Det var rett før jul. Det året åpnet jeg ikke alle lukene på adventskalenderen av frykt for at de ville skjule mer sorg. Denne tidlige novembermorgenen har jeg sett inn i en luke i et speil på mitt kjøkken, en venteluke som kanskje vil fortelle meg noe jeg verken vil høre eller se. Aldri hadde jeg vært så redd som i dag, men på sykehuset har de vel ikke tid til å bry seg om slikt?

Himmelen bar varsel om at det snart ville bli frost, en frost jeg hadde hatt inni meg lenge. Som en råk en vårdag fløt jeg nedover en elv. I bilen ved siden av satt en mann på min egen alder. Trafikken sneglet seg av gårde. Jeg møtte øynene hans. Den fremmede smilte gjennom to bilvinduer – hans og mitt eget som burde vært vasket for lenge siden. Jeg smilte forsiktig tilbake: «Jo, jeg var enig. Kjøer noe driitt.»

Det presset på bak øynene et sted. En lengsel etter å snakke sant kom ut av en dør. Jeg ville fange lengselen før den forsvant nedover en vei, kanskje ut i et hav hvor jeg aldri ville se den igjen. Jeg åpnet det hvite grepet, strakte armen opp i luften og knyttet hånden. Mannen i bilen ved siden av forsvant med et vink. I hans felt gikk trafikken raskere.

På vei til Rikshospitalet smilte og vinket en jeg aldri hadde møtt før. Jeg kjempet for å holde tilbake en flom av redsel, skam og sorg. Måtte være sterk nå – en voksen, modig mann i møte med dem som skulle hjelpe. Hva ville de vel tro hvis jeg kom rød i øynene og livredd inn på avdelingen? Den bar sikkert preg av rolige mennesker som ikke hadde dører som slamret inni seg.

Under undersøkelsen måtte jeg ligge helt stille, med hendene bak hodet. Jeg satte meg opp: «Jeg er litt redd. Det har vært mye hjertesykdom i min familie.» Jeg hørte min egen stemme, bøyde hodet og kjente at det dryppet tårer på beina. Døren slamret mindre. En liten stund satt jeg slik. Brått kjente jeg at noen strøk meg over skulderen, og gav tydelige ord om hva som skulle skje. En detaljert fortelling om undersøkelsen, med en slik verdighet og respekt at jeg også ville våge.

Jeg hadde mange spørsmål og stilte dem tydelig og klart. Det ble pakket tepper rundt meg så jeg ikke skulle fryse. En radio på en hvit benk fortalte at indeksen på børsen hadde sunket noe. «Så heldig jeg er. Kanskje jeg kan kjøpe mange adventskalendere i årene som kommer, uavhengig av indeks og børs, og med mange spennende luker? Det ville nok gå bra, og hvis ikke, så svevde det vel sikkert noen andre i hvite frakker på en annen avdeling som også ville ta seg av meg?»

Jeg slumret litt. Tenkte på at doktor Mathisen var en klok mann, som hadde sendt meg til doktor Solheim. Han hadde skjont at min redsel for at hjertesykdom også skulle ramme meg ville hemmet meg i å få det vakre, sårbare, sterke, sjokolade- og adventskalenderlivet jeg kunne få.

Med ett så jeg doktor Mathisen iført hvite gummistøvler med røde, bankende hjerter på. Sammen med doktor Solheim lukket han døren som hadde slamret og slamret i årevis. Igjen ble jeg våt på kinnet – på hjertesiden.

Lille speil på veggen der, hvem har det friskeste hjerte i huset her? Jeg brettet sammen brevet fra Rikshospitalet som sluttet slik: «Det finnes ingen tegn til hjertesykdom.»

En dør er lukket etter mange års redsel. Den vil aldri slamre mer. Om litt skal jeg løpe ned i butikken og kjøpe noen adventskalendere, selv om det i skrivende stund er lenge til nissen kommer. Forresten, ser du hvite gummistøvler med bankende, røde og varme hjerter noe sted, så løp og kjøp!

I neste nummer:

- Tema: Øyemedisin
- Rastløse bein
- Passiv røyking og småbarn

- Mekanismer for preeklampsi
- Syden-opphold ved psoriasis – velferd eller behandling?